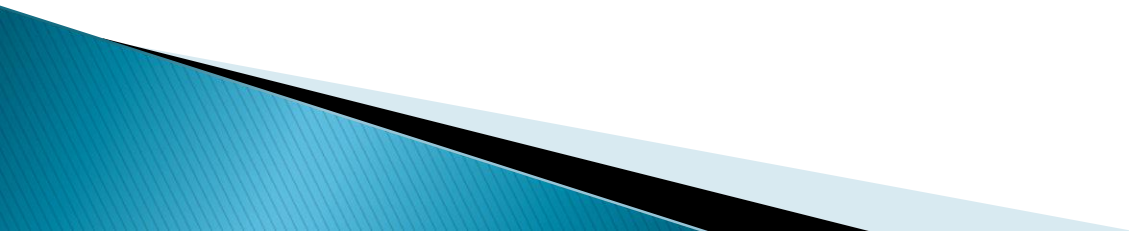

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Мета	дослідження теоретичних та практичних аспектів аналізу формування дивідендної політики акціонерного товариства, розрахунків основних показників і обґрунтування можливих напрямків покращення розподілу прибутку господарюючого суб'єкта.
Завдання	<ul style="list-style-type: none"> - розглянути основні етапи формування дивідендної політики акціонерного товариства, принципи та фактори, що на неї впливають; - охарактеризувати теорії та типи дивідендної політики; дослідити особливості формування ефективної дивідендної політики підприємства; - проаналізувати загальний фінансовий стан та основні показники дивідендної політики ПАТ Агрокомпанія «Свобода»; - дослідити організаційну структуру управління підприємством і виявити позитивні і негативні аспекти в системі управління; - запропонувати шляхи покращення дивідендної політики ПАТ Агрокомпанія «Свобода».
Об'єкт дослідження	ПАТ Агрокомпанія «Свобода» у контексті механізму та особливостей формування його дивідендної політики.
Предмет дослідження	економічні відносини з приводу формування та перегляду дивідендної політики акціонерного товариства.

Характеристика основних типів дивідендної політики

Характеристика	Переваги	Недоліки
Політика залишкових дивідендних виплат		
Фонд виплат дивідендів формується після задоволення потреб у формуванні власних фінансових ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення високих темпів розвитку підприємства; - підвищення фінансової стійкості. 	- нестабільність розмірів дивідендних виплат, що може негативно позначитися на ринковій ціні акцій.
Політика стабільного розміру дивідендних виплат		
Незмінний обсяг дивідендних виплат протягом тривалого періоду	<ul style="list-style-type: none"> - надійність, що є основою впевненості акціонерів та стабільності котирувань акцій. 	- слабкий зв'язок з фінансовим результатом діяльності підприємства.
Політика стабільного коефіцієнта дивідендних виплат		
Передбачає встановлення довгострокового нормативу коефіцієнта дивідендних виплат щодо суми прибутку.	<ul style="list-style-type: none"> - простота формування; - тісний зв'язок з розміром прибутку. 	- нестабільність розміру дивідендних виплат на акцію, що викликає різкі перепади у ринковій вартості акцій.
Політика екстра-дивідендів		
Встановлення мінімального постійного рівня дивідендів з надбавкою в окремі періоди.	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення постійного розміру дивідендів та стимулювання акціонерів додатковими виплатами. 	- при тривалій виплаті мінімальних дивідендів знижується інвестиційна привабливість та вартість акцій.
Політика постійного зростання розміру дивідендів		
Передбачає постійне зростання рівня дивідендних виплат на одну акцію.	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення високої ринкової вартості компанії; - формування позитивного іміджу фірми у інвесторів. 	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність гнучкості; - постійне зростання фінансової напруженості.

Основні етапи формування дивідендної політики

1. Вивчення, оцінка та врахування основних факторів, що визначають передумови формування дивідендної політики

2. Обрання типу дивідендної політики з урахуванням фінансової стратегії підприємства

3. Розробка механізму розподілу прибутку відповідно до обраного типу дивідендної політики

4. Вивчення рівня виплат на одну акцію

5. Оцінка ефективності дивідендної політики

Основні етапи формування дивідендної політики

Основні фінансово-господарські показники діяльності ПАТ Агрокомпанія «Свобода» за період 2011-2013 рр.

Назва показника	Роки			Відхилення			
	2011	2012	2013	2012 р. від 2011 р.		2013 р. від 2012 р.	
				Абс.	Від., %	Абс	Від., %
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	10869	10019	11814	-850	-7,8	1795	17,9
2. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	9574	9249	10849	-325	-3,4	1600	17,3
3. Прибуток (збиток) від реалізації, тис. грн.	1295	770	965	-525	-40,5	195	25,3
4. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	1808	770	1777	-1038	-57,4	1007	130,8
5. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	1809	1079	1777	-730	-40,4	698	64,7
6. Середньорічна вартість дебіторської заборгованості, тис. грн.	837	790,5	909	-46,5	-5,6	118,5	15,0
7. Середньорічна вартість кредиторської заборгованості, тис. грн.	114	65	184,5	-49	-43,0	119,5	183,8
8. Валюта балансу, тис.грн.	19017	18920	18852	-97	-0,5	-68	-0,4
9. Необоротні активи, тис.грн.	10246	9745	9244	-501	-4,9	-501	-5,1
10. Оборотні активи, тис.грн.	8771	9175	9608	404	4,6	433	4,7
11. Власний капітал, тис.грн.	18903	18855	18667,5	-48	-0,3	-187,5	-1,0
12.Залучений капітал, тис. грн.	114	65	184,5	-49	-43,0	119,5	183,8
13. Чисельність персоналу, осіб	100	103	102	3	3,0	-1	-1,0
14. Продуктивність праці, тис. грн /особу	108,690	97,272	115,824	-11,418	-10,5	18,552	19,1
15. Коефіцієнт рентабельності витрат	0,135	0,083	0,089	-0,052	-38,5	0,006	6,8
16. Коефіцієнт рентабельності активів	0,095	0,057	0,094	-0,038	-40,0	0,037	65,3
17. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,096	0,057	0,095	-0,038	-40,2	0,038	66,3
18. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,239	1,092	1,230	-0,147	-11,9	0,138	12,6
19. Фондовіддача, грн./грн.	1,061	1,028	1,278	-0,033	-3,1	0,250	24,3
20. Коефіцієнт покриття	138,61	137,39	33,15	-1,22	-0,9	-104,24	-75,9
21. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	18,42	16,31	2,72	-2,11	-11,5	-13,59	-83,3
22. Коефіцієнт автономії		0,996	0,984	-0,001	-0,1	-0,012	-1,2

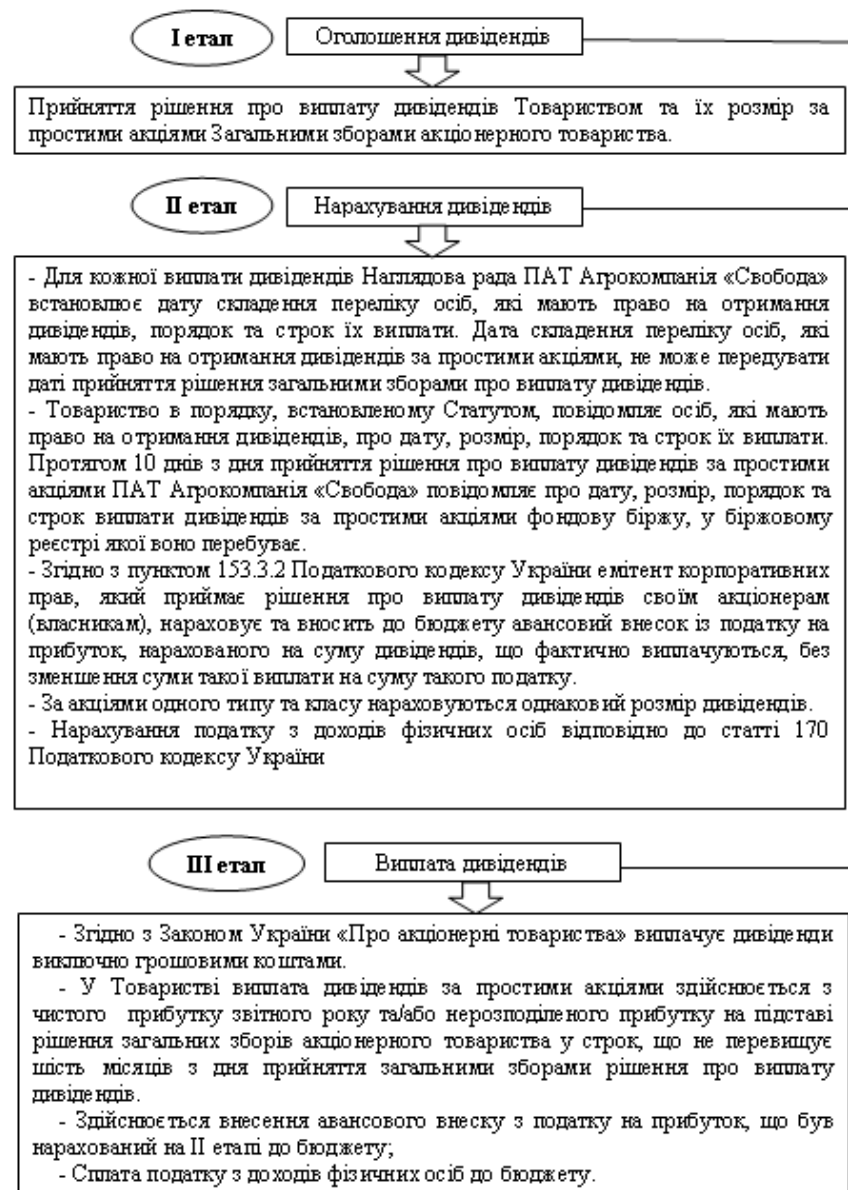

Рисунок 2.1 - Порядок оголошення, нарахування, сплати та оподаткування дивідендів ПАТ Агрокомпанія «Свобода»

Динаміка дивідендних виплат ПАТ Агрокомпанія «Свобода» за 2011-2013 рр.

Показник	Рік			Відхилення +,-	
	2011	2012	2013	2012 р. до 2011 р.	2013 р. до 2012 р.
1. Чистий прибуток, грн.	1809000	1079000	1777000	-730000	698000
2. Сума нарахованих дивідендів, грн.	1281800	1520000	1675653	238200	155653
3. Сума виплачених дивідендів, грн.	1217710	1444000	1677653	226290	233653
4. Нарахування дивідендів на одну акцію, грн.	0,217	0,257	0,284	0,04	0,027
5. Частка дивідендів від чистого прибутку, %	70,86	140,87	94,30	70,01	-46,57
6. Коефіцієнт виплат дивідендів, %	95,00	95,00	100,12	0,00	5,12
7. Дата складання переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів	30.04.2011	10.04.2012	24.06.2013	-	-
8. Дата виплати дивідендів	30.04.2011	30.06.2012	26.06.2013	-	-

Відносні показники динаміки та рентабельності дивідендних виплат

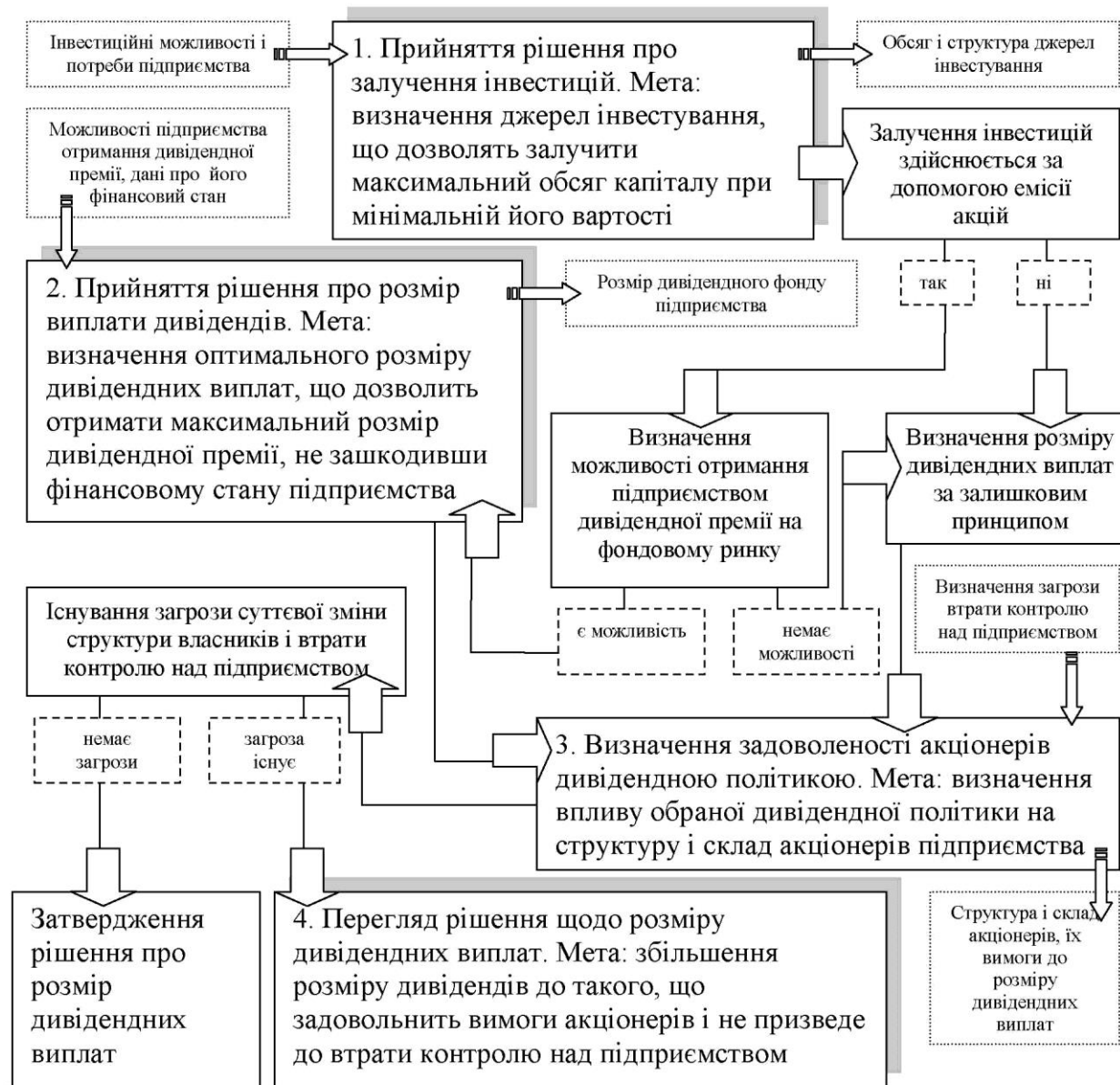
ПАТ Агрокомпанія «Свобода» за 2011-2013 рр.

Показник	Рік			Відхилення +,-	
	2011	2012	2013	2012 р. до 2011 р.	2013 р. до 2012 р.
1. Нарахування дивідендів на одну акцію, грн.	0,217	0,257	0,284	0,04	0,027
2. Чистий прибуток на одну акцію, грн.	0,3061	0,1828	0,3007	-0,1233	0,1179
3. Дивідендний дохід	0,709	1,406	0,944	0,697	-0,462
4. Коефіцієнт дивідендного покриття	1,410	0,711	1,059	-0,699	0,348
5. Ставка дивіденду	0,217	0,257	0,284	0,04	0,027

Схема формування ефективної дивідендної політики

Алгоритм прийняття рішення про виплату дивідендів

**Порівняльна таблиця основних показників підприємства у 2013 році
до і після запропонованого механізму розподілу прибутку**

Показник	Фактичне значення	Значення з урахуванням удосконалення
Чистий прибуток, тис. грн.	1777	1777
Фонд дивідендних виплат, тис. грн.	1675,653	533,1
Дивідендний дохід, грн.	0,284	0,09
Коефіцієнт дивідендного покриття	1,059	3,34
Відрахування до резервного фонду, тис. грн.	0	88,85
Рентабельність власного капіталу, %	9,52	9,3
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,816	0,91
Коефіцієнт швидкої ліквідності	30,43	32,42
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,72	3,15

Дякую за увагу